

19. septembra. Občinski sindikalni svet je pripravil že drugo leto zapored, tokrat na Starem vrhu, srečanje delovnih kolektivov. Na zborovanju je govoril predsednik slovenskih sindikatov Tone Kropušek.

21. septembra. Predsednik CK ZKS France Popit je med obiskom Gorenjske obiskal tudi Iskrino tovarno v Železnikih.

24. septembra. Škofjo Loko je obiskala predsednica španske komunistične partije Dolores Ibarruri — La Passionaria, legendarna španska revolucionarka. Predsednik SO Zdravko Krvina jo je zadržal na kosilu.

26. septembra. Združenje vojaških vojnih invalidov v Poljanah nad Škofjo Loko je razvilo svoj prapor, nad katerim je prevzel pokroviteljstvo partizanski invalidski pevski zbor iz Ljubljane.

Opoldne se je končal rally Loka 71, ki ga je organiziralo domače AMD in je v noči od 25. na 26. september potekal na 677 km dolgi progi.

30. septembra. Pod vodstvom predsednika Stanimira Ivanoviča je Škofjo Loko obiskala delegacija občine Smederevska Palanka in tako vrnila obisk Škofjeločanom. Obiskali so muzej in več gospodarskih organizacij, v naslednjih dneh pa še nekaj krajev v občini in izven nje.

STARI VERZI

Neki profesor iz Kranja, za katerega pa ne vem imena, je l. 1864 poslal Mari Strojovi z Gašteja, ki je nekaj spadal pod loško gospostvo, za god tale sonet:

O Gaštej! Včeraj prvič tam pušica mladostno moje mi srce zadela nenadno kot iz neba švigne strela iz krasnih tvojih je oči, devica.

Prekrasen dan! Tvoj god je bil in lica radosti srčne ljubko so žarela ko v vrtu vašem stala si vesela in v mojo segla tvoja je desnica.

Ta dan srce za tebe se je vnelo, za tebe, krasna, vedno bo živelo, do groba ti srca mi boš kraljica.

Čez leta pa, ko z drugim boš živela ti srečno, bo na grobu mojem cvela prekrasna roža s črkami MARICA.

Pesnik Simon Jenko pa ji je na steber vrtno ute napisal tale verz:

Lepa Mara je prosila:
Veter, oj, ne viši krila!
Ali veter nič ne sliši.
Više, više krilo viši!

Božo Račič

IZ STARIH ZAPISKOV

Dne 25. III. 1940 sem imel možnost govoriti v Leipzigu na svetovnem velesjemu slovenskim čipkaricam po radiu v slovenščini, kar je bila za tisti čas prava senzacija.

Kratek tekst se je glasil takole:

Zadnja leta vlada tu izredno zanimanje za jugoslovanska ročna dela, med katerimi so tudi naše slovenske čipke, ki so si utrle pot po dolgem trudu in delu na mednarodni trg in ga tudi osvojile. Zanimanje za naše čipke je naravnost ogromno, predvsem pa seveda za najfinjše izdelke, ki jih izdelujejo naša kmečka dekleta čipkarskih šol Drž. osrednjega Zavoda za žensko domačo obrt v Ljubljani.

Trenutno ovira nabava sukanca naše delo in zato je dolžnost domovine, da prebrodi te težave in da zaslužka našim ženam in dekletom.

Ponosni smo lahko na naša dela in zato pošiljam našim čipkaricam najlepši pozdrav z lipskega sejma v Nemčiji.

Božo Račič

IZ GAŠTEJSKIH RECEPTOV

Ohranjen je kuharski zvezek (Kochtheke) Marije Strojve, najmlajše hčerke gaštejskega oštirja Jožeta Stroja, blejskega rojaka in sina Andreja Stroja. Ta se je na Gaštej priženil l. 1843.

Kuharski zvezek je napisal spreten »šribar« z lepo pisavo, boril pa se je z novim črkopisom, ki je nastal v »črkarski pravdi«. Zvezek obsega 185 različnih receptov, ki so za današnje pojme precej nenavadni. Tudi izrazi so starinski.

Za primer navajam tale recept:

Sapezhena rihta

Nar popred uranzo restergei in na puter pretinstej in mal preteršila unej den eierflekkelze na rede jaiza, kisle in sladke smetene in is tistem namash, potlej pa suranzo namash in sprevelze na vurfelze nareshe in po verh potres, skledo is kisló smeteno namash, potlej eierflekkelze ukup savi u skledo naloshe in jaiza, kisle smetene inu sladke in pretershila ukup smešhej in po verhu poli, den u pezh de se sapezhe.

Božo Račič